

Mire ez a pazarlás?

Vajon a közösség létszámához képest túl nagy templom építése a nagy hit jele — vagy megalapozatlan túltervezés, s ebbe aztán anyagilag és lelkileg is bele-roppanhat a közösség? Drága sztárépítész felfogadása, nemes anyagok választása, a gondos kivitelezés Isten dicsőségének hirdetésére szolgál a bizalommal tekintett jövő korokban — vagy magamutogatás, és jobb esetben is csak öncélú esztetizálás? Hangversenyorgona építése oda, ahol még harmonista sem akad, bizalom Istenben, hogy ad majd szolgálattevőt, vagy a civil közeg elvárásainak való megfelelés: koncertteremnek (is) jó a templom? A selyem a műanyag helyett, a tölgy a furnér helyett, az arany a festék helyett, az ónix a műkő helyett, az egyedi és művészi a tömegízlés tucatárúja helyett, a drága az olcsó helyett...? De tényleg, mindig elfogadja-e Isten a pazarra pazarlást —mondhatjuk régies-biblikus szóval is: tékozlást—, vagy úttálcózva fordul el tőle... a szegények felé? Tehát: a pazarlás felrovása okvetlenül Júdás hangja-e? Hátha tényleg nem Isten dicsőségét, nem az emberek esztétikai javát szolgálja a pazar! Hogy is van ez? Ugyanakkor nem is mindig csak ezek a szélsőséges szembeállítások létezhetnek: a műkő és az ónix közt ott az egyszerűbb természetes kő, az olcsó és a drága közt a tisztas árú anyag, az igénytelen és a díszes közt az igényes puritán.

És az ember a szegénységgel, a szegényekkel is össze van zavarodva. Hát nem azért *is* volt nagyobb, magasabb, díszesebb, időtállóbb az Isten háza, hogy a szegény is megérezze valahol a magasabb tágasságát, a díszesebb esztétikai gyönyörét? S az időtállóbb nemde az örökkévalóságra készítette föl? Most nagy és szent emberektől is hallunk... másfajta kijelentéseket is. Egy, az indiai mély-szegénységet s a szegények szentjeit, magát Teréz anyát is személyesen ismerő tudós barátom írja: „Ami engem a leginkább zavarba hozott vele kapcsolatban, az rendjének esztétikai igénytelensége volt. Templomaiban és házaiban giccses katolikus képek és szobrocskák; imádságaikat a legközönségesebb nemzetközi melódiákra éneklik. Így osztozott Teréz Anya a szegények igénytelen kultúrájában. Számomra azonban maradt a zavarodottság, hogy az erkölcsi nagyszerűség nem szükségszerűen vonzza az esztétikai elsőrangút.” Erre nem volt az Anyának karizmája; még a puritanizmusra sem. Elfogadta: a giccses Mária-szoborra is áhítattal néznek föl, mint a hinduk a szomszédban egy hasonlóan giccses Krisnára. Persze, a giccses Mária-ikonográfiát nem ők, hanem az európai kereszténység termelte ki. De, megfoszthatjuk-e a széptől az igazán szegényeket, a lélekben szegényeket, az ízlésben szegényeket?!

Igen, a máskülönben hiteles, másban sem pazarló emberektől, ha értetlenkedve is, de valahogy elfogadjuk az elutasítást. De csak tőlük! A drága esztétikumhoz való hozzáállás mindig gondos vizsgálatot igényel, és pedig elsősorban lelkiismeretvizsgálatot. Attól is, aki jóillatú áldozatként pazarol s pazar dolgot terem. S attól is, aki ebben meg akarja állítani. A passió történetét olvasva-hallgatva, így vagy úgy magunknak is válaszolnunk kell a kérdésre.

Ellen G. White

A vacsora Simon házában

[...] Jézus és tanítványai meghívást kaptak Simon lakomájára. Az asztalnál a Megváltó egyik oldalán Simon ült, akit szörnyű betegségből gyógyított meg, a másik oldalon pedig Lázár, akit feltámasztott a halálból. Márta felszolgált, Mária pedig figyelmesen hallgatott minden Jézus ajkáról elhangzó szót. Kegyelmeiben Jézus megbocsátotta bűneit, előhívta szeretett fivérét a sírból, s Mária szíve csordultig telt hálával. Hallotta, amikor Jézus közelgő haláláról beszélt, ezért mélységes szeretetét és gondoskodását szeretete volna előtte kifejezésre juttatni. Nagy, személyes áldozat árán vásárolt egy alabástrom szelence „drága nárdusból való kenetet” (J 12,3), hogy ezzel kenje meg Jézus testét. El akarta kerülni a feltűnést, s mozdulatait észre sem vették volna, ha a kenet be nem tölti illatával a termet. [...]

Júdásnak egyáltalán nem tetszettek a történetek. Ahelyett, hogy megvárta volna, mit szól Krisztus ehhez a dologhoz, suttogva panaszkodni kezdett a mellette ülőknek, [...] amiért elfogad ilyen tékozlást. Ravaszul olyan célzásokat tett, amelyek majd valószínűleg elégedetlenséget keltenek. Júdás a tanítványok pénztárosa volt, s a kis tartalékból titkon elcsent valamennyit saját magának [...]. Ha vettek valamit, amit Júdás nem tartott lényegesnek, megkérdezte: Miért ez a pazarlás? Miért nem tettük ennek az árát a szegények számára fenntartott erszénybe? Ez alkalommal [...] szokása szerint igyekezett méltó indokot találni, miért kifogásolja az ajándékot. A tanítványokhoz fordult, és így szólt: „Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és miért nem adták a szegényeknek? Ezt pedig nem azért mondá, mintha néki a szegényekre volna gondja, hanem mivelhogy tolvaj vala, és nála vala az erszény, és amit abba tesznek vala, elcsené” (J 12,5–6). Júdás nem szánta a szegényeket. Ha eladták volna Mária kenetét, s az ára az ő kezébe kerül, abból a szegényeknek semmi hasznuk nem lett volna. [...]

A tanítványokat becsapta állítólagos együttérzése a szegényekkel, művészi tetetése oda vezetett, hogy rossz szemmel nézték Mária odaadását. Zúgolódás hallatszott az asztal körül: „Mire való ez a tékozlás? Mert eladhatták volna ezt a kenetet nagy áron, és adhatták volna a szegényeknek” (Mt 26,8–9). [...]

Krisztus elmondta Máriának tettének jelentőségét, s ezzel többet adott, mint amennyit Ő kapott. „Merthogy ő ezt a kenetet testemre töltötte, az én temetésemre nézve cselekedte azt” (Mt 26,12) — mondotta. Ahogyan az alabástrom szelence eltört, és illata betöltötte az egész házat, úgy kellett Krisztusnak meghalnia, testének megtöretnie, hogy azután feltámadjon a sírból, és életének illata betöltse a Földet. Krisztus „szeretett minket, és adta Önmagát miérettünk ajándécul és áldozatul az Istennek, kedves jó illatul”. (Ef 5,2) „Bizony mondom néktek: —jelentette ki Krisztus—, valahol az egész világon prédikáltatik az evangélium, amit ez énvelem cselekedék, az is hirdettetik az ő emlékezetére”. (Mt 26,13)

Ellen G. White: The Desire of Ages (1898). Jézus élete. Ford. Homoki Henriette, Dobos János (1990).